

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cæremoniale FF. Minorum Strictioris Observantiæ Almæ
Provinciæ Saxoniae S. Crucis**

Sächsische Franziskanerprovinz vom Heiligen Kreuz

Nevhsii, 1706

VD18 10502327

Titulus II. De ingressu Sacerdotis ad altare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71672)

debite præparare conantur, graviter peccari possit.

Ibid. *Super velo ponit bursam . . . intus habentem Corporale plicatum.* Circa hanc complicationem observandum est, ut pars anterior in qua Sacramenta tractata sunt in complicatione media sit.

Paramenta non debent sumi de altari, in quo Missa facienda, nisi à solis Episcopis & Cardinalibus ut decrevit S. Rituum Congregatio: ideoque in locis ubi non est Sacristia ponatur pro Paramentis particularis mensa; si in casu necessitatis sumenda de altari, nunquam in medio sed in cornu Evangelii collocentur.

TITULUS II.

De ingressu Sacerdotis ad Altare.

Quoniam in sequentibus frequens est mentio Reverentiarum & inclinationum.

Nota eam quatuor loquendi modis in Rubrica exprimi, imo per hæc verba: *Profunda Reverentia. Profundè inclinans. Profundè inclinatus.* 2do simpliciter sine addito. *Facit Reverentiam, facta Reverentia, inclinatus. Se inclinans, &c.* 3tio, cum particula diminutiva. *Aliquantulum inclinatus, parum inclinatus.* 4to per hæc verba: *Caput inclinat: inclinato capite, &c.*

Nota 2dò. Per inclinationem profundam intelligimus illam, quæ fit per talem corporis incurvationem, ut manus ad genua, si extenderentur possent pertingere. Dum dicitur *parum inclinatus, aliquantulum inclinatus*, intelligimus inclinationem humerorum, ut sit media inter profundam & capitis inclinationem, etsi in inclinatione capitis etiam humeri, modicè tamen, moveri possint. Dum autem dicitur simpliciter *Reverentia, inclinatus: vel se inclinans*: videndus est contextus, & verba illa referenda ad præcedentia aut sequentia, & apparebit, quod uno loco profundum, altero loco mediocre, alibi solum capitis inclinationem significant, ut hoc Tit. 2do n. 4. eodem hoc Titulo

tulo n. i. inclinationem humerorum , Tit. 3tio n. 10. hæc verba *Stans inclinatus* , profundam inclinationem indicant , quod plerumque propriis locis notabitur.

Nota 3tio. Sacerdos quoties accedit vel recedit à medio altaris , nisi flectendum , caput cruci inclinat , juxta GAVANTUM & alios , & apertè satis colligitur ex Rubricis , etsi non ubivis exprimat : quod semel hic dixisse satis est ; quoniam autem immediate post accessum vel ante recessum à medio frequenter quædam lecta , ad quæ inclinatum , aut legenda , ad quæ inclinandum , non debet tum Sacerdos ratione accessus vel recessus distinctam facere inclinationem , quod advertendum ne inconvenienter Reverentiæ multiplicentur.

N. 1. *Sacerdos omnibus Paramentis indutus , accipit manu sinistra Calicem quem portat elevatum ante pectus , bursam manu dextra super Calicem tenens , & facta Reverentia humerorum inclinatione , capite cooperto , cruci vel imagini , quæ in Sacristia erit & data Ministro benedictione , capite cooperto accedit ad altare.* Ibid. *Ministro cum Missali* : quod clausum taliter in altari locatur , ut pars quæ aperitur cornu Epistolæ , pars verò clausa , seu quæ aperiri nequit , Calicem respiciat : neque in hoc est mystica aliqua consideratio ; sed tantum conveniens collocandi modus consideratur , præcedente ibid. *Si vero contingat eum transire ante locum Sacramenti* , dextro genu capite cooperto flectit , idem fit , si in altari , quod transit advertat post consecrationem adhuc esse Sacramentum.

Ibid. *Si ante altare ubi celebratur Missa , in qua elevatur Sacramentum , genuflectit utroque genu , quia cum morâ , & detecto capite illud adoret , cum mediocri inclinatione : nec ante surgat quam Celebrans deposuerit Calicem super Corporale.* Si Venerabile patenter expositum , aut Communio distribuatur , caput detegit & uno genu flectit manente corpore erecto , nec necessarium est , quod post genuflexionem caput iterum tegat , sed postquam à genuflexione surrexit absq; alia ulteriori Reverentia , capite detecto progrediatur ad altare in quo celebraturus.

Dum in accessu vel recessu ab altari duo Sacerdotes sibi occurrunt,
Junior

Junior cedat Seniori seu digniori, nullam aliam sibi exhibentes Reverentiam.

N. 2. *Cum pervenerit ad altare stans ante illius infimum gradum. Vel ut hoc eodem Titulo n. 4. descendens post ultimum gradum altaris. Hæ Rubricæ significant, quod antequam ullum gradum ascendat, debitam faciat reverentiam: item quod non stans in 1mo vel 2do gradu, sed ante infimum gradum in plano Capellæ Confessionem faciat. Ibi. Si autem sit in eo tabernaculum sanctissimi Sacramenti genuflectens unico genu realiter tangens primum altaris gradum, debitam facit reverentiam.*

Observe hic, quod in Missa privata ante tabernaculum sanctissimi Sacramenti tribus vicibus flectatur supra alioquin consuetas genuflectiones. 1mo in accessu, 2do antequam incipiat Confessionem. 3tio finita Missa in recessu.

Ibid. *Tunc ascendit ad medium altaris, ibi ad cornu Evangelii sistit Calicem, &c.* Rubrica clara est.

N. 3. *Si est consecraturus plures Hostias pro Communionem faciendam, quæ ob quantitatem super patena manere non possunt, locat eas super Corporale ante Calicem, aut in aliquo Calice consecrato vel vase mundo benedicto ponit eas retro post Calicem.*

N. 4. *Collocato Calice in altari super Corporale, & bursa ad cornu Evangelii, facta cruci capitis inclinatione, accedit ad cornu Epistolæ, Missale super cussino aperit. In Missa privata non debet aperiri à Ministro, reperit Missam, & signacula suis locis accommodat. Deinde rediens ad medium altaris. Paululum hæreat ad formandam intentionem, & factâ in cruce reverentia, vertens se à cornu Epistolæ descendit post infimum altaris gradum ut ibi faciat Confessionem.*

